

2011

JANUARI

JAARVERGADERING
HARLINGEN

BERICHTEN
78

REDACTIONEEL

De uitnodiging van de Jaarvergadering van de Vereniging Wadvaarders op 29 januari in Harlingen heeft iets hoopvol. Het mooie programma voor onze Wadvaardersdag kondigt, na de vroege intrede van de winter, het nieuwe vaarseizoen 2011 aan.

Berichten 78 bevat de agenda en de vergaderstukken voor de formele vergadering. De ledenvergadering wordt, zoals gebruikelijk, vooraf gegaan door interessante lezingen over het wel en wee van natuurbeheer van de wadden nu het Ministerie van LNV er niet meer is.

De hoogleraren Peter Herman uit Nijmegen en Salomon Kroonenberg uit Delft zullen het hebben over duurzaam natuurbehoud van de Wadden.

Uiteraard ontbreekt ook het programma voor onze jonge wadvaarders niet.

Berichten 78 is ook meer dan een stapel vergaderstukken, want er staan naast de actuele stand van zaken over de vuurtorenbewaking ook weer leuke reisverhalen in deze aflevering.

Zeer interessant is het artikel van Robbert van der Eijk over het kanovaren op het wad, onze bijna onzichtbare wadvaarders. De oproep van Berichten 77 om ervaringen en foto's van scherpe zeiljachten op te sturen, is niet onbeantwoord gebleven, getuige dit nummer.

De beide reisverhalen gaan over het varen van het oosten naar het westen van het Wad.

Marjan Vroom houdt een pleidooi om de mosselbanken op de waterkaarten te laten opnemen.

Dat lijkt mij niet verkeerd, want vastlopen op een oude mosselbank is geen pretje.

Jan Asselbergs laat zijn gedachten gaan over 't Zielhuis van Noorpolderzijl als waarschuwing tegen de verzakelijking in het buitengebied door "alles strak te trekken".

Bestuur en redactie hopen velen van u weer te ontmoeten op 29 januari 2011 op onze vertrouwde plek: Maritiem College te Harlingen.

Roel Luiten

Ingezonden mededeling, door de redactie geplaatst wegens het bijzondere karakter.

Rottum

Het boekje "Ik ben van Rottum" is totaal vernieuwd herdrukt.

Voor ons Wadvaarders erg leuk om aan boord te hebben.

En voor de prijs hoef je het niet te laten € 14,95 voor 132 bladzijden

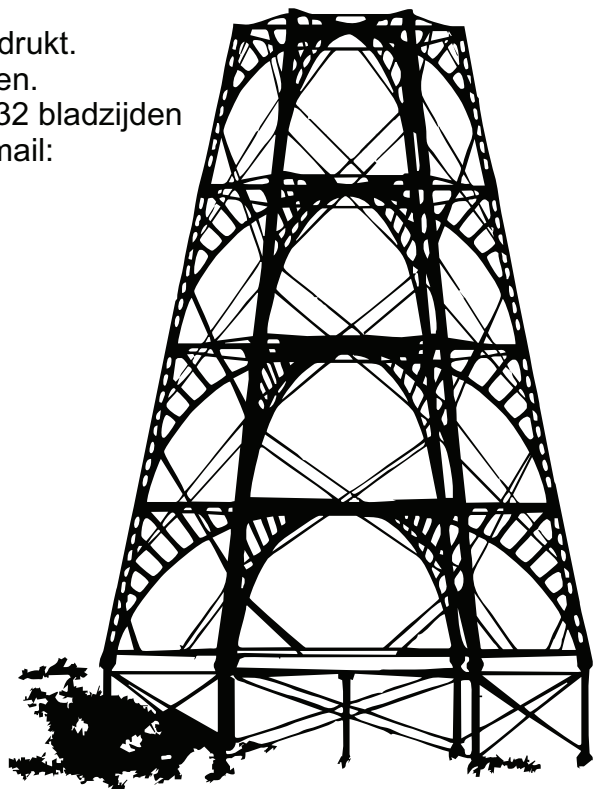
leesplezier. De oplage is beperkt. Bestellen via de e-mail:

wiepketoxopeus@planet.nl

De portokosten zijn voor mijn rekening.

Met vriendelijke groet,

Wiepke Toxopeus

Inhoudsopgave Berichten 78

pag. 2	Colofon
pag. 3	Redactioneel / ingezonden mededeling
pag. 4	Inhoudsopgave
pag. 5	Van de voorzitter / vacature bestuur
pag. 6/7	Scherpe jachten in woord en beeld
pag. 8	Wadvaarderskalender 2011 Naar Wangerooge en terug
pag. 9/10/11	Naar Wangerooge en terug
pag. 12 t/m 23	Stukken jaarvergadering Harlingen
pag. 24/25	Mosselbanken op de kaart
pag. 26/27/28/29	Vuurtorens en de ZeeVerkeersCentrale (VZC) Oproep cursus Meteorologie
pag. 29	Terug
pag. 30	Terug Zeekanoërs zijn ook Wadvaarders
pag. 31/32/33	Zeekanoërs zijn ook Wadvaarders
pag. 34	De ziel van het Groningse wad
pag. 35	Gedicht

Foto's omslag: Marjan Vroom, Evert Jan de Kluizenaar, M&L Bloemer

Foto: Ans Selhorst

Van de voorzitter

Het bestuur heeft er weer heel wat kilometers opzitten. Overal in het hoge noorden blijkt men te vergaderen, Groningen, Leeuwarden, ergens langs de Waddenkust bij Marrum, Noordpolderzijl en natuurlijk Zurich.

De thema's zijn wel zo'n beetje bekend: Natura 2000, Naar een Rijke Zee, plannen voor de Afsluitdijk, Pact van Rede, Monitoring, dreigende financieringsproblemen rond onderdelen van het Convenant, de bedreiging van het Zielhoes en zo meer.

De secretaris schrijft zich suf en blijkt telkens ook nog goed op te letten om te zorgen dat we niets vergeten. Hij wordt daarin bijgestaan door zijn beoogd opvolger.

De Penningmeester ziet streng toe op het declaratiegedrag, maar door alle drukte krijgen de declaranten wat laat betaald. Hij probeert 's nachts de cijfers voor de Jaarvergadering op een rijtje te krijgen.

Karel heeft het druk en moet daarom wel eens iets missen, maar zijn kennis en ervaring helpt ons steeds weer naar de juiste samenvatting van een avondje vergaderen.

Ciska leest alles wat los en vastzit en komt steeds weer met nieuwe, scherpe observaties.

Ze brengt ons tot het inzicht dat er niets wetenschappelijks te vinden is in de argumenten voor de afsluitingen. Dat vermoedden we al, maar nu weten we het zeker en waarom.

Achter de schermen wordt voortvarend gewerkt aan het programma voor de Jaarvergadering. Voor de schermen werkte het bestuur aan dagthema en sprekers. Tussendoor pakken we nog wat lezingen mee en daar blijken we een nog ontbrekende spreker te kunnen strikken. Dat belooft wat, dit jaar.

Voor de vacature die Karel veroorzaakt dachten wij de ideale kandidaat te hebben. Helaas koos die voor een andere invulling van het leven: een tweede studie. Dus zoeken we door. De vergaderagenda is leeg, zo voor de feestdagen. Het percentage "Waddenmails" neemt zienderogen af. In het nieuwe jaar gaan we er weer met frisse moed tegenaan.

Jan Asselbergs

Vacature voor het Bestuur.

Voor de bestuurszetel die sinds lange jaren door Karel Helder werd bezet zoekt het Bestuur een kandidaat. Affiniteit en of ervaring met ecologische en of nautische onderwerpen zijn aanbevelenswaardig. Het vergadercircuit dat samenhangt met de bestuurlijke activiteiten van de Wadvaarders concentreert zich in het noorden des lands.

Aanmelden per mail of telefonisch:

jan.asselbergs@xs4all.nl

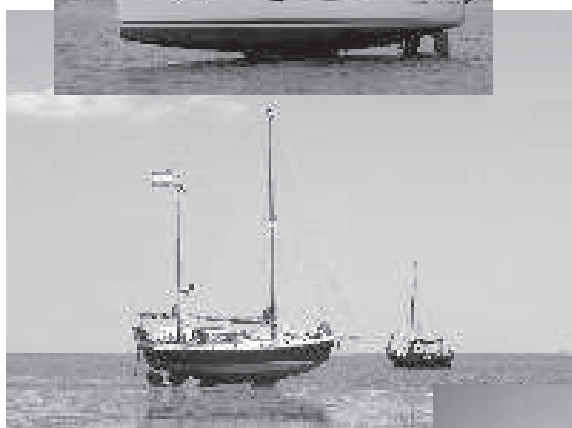
of: 0654 747 142

Jan Asselbergs,
voorzitter

Foto: Hans Fix

Droogvallen

Foto's: Marco Zonneveldt, Ulco de Haan, Odyssee Eilard, Max Dirkzwager, Maarten van Agt, Paul Raasveld

Scherpe jachten in woord en beeld

In Berichten nr. 77 vragen jullie beeldmateriaal van andere schepen, dan platbodems, die droogvallen. Hier enkele foto's en verhaal van onze droogval-actie met onze zeilkotter. Deze zomer eind juli, met prachtig weer, zijn wij ongewenst drooggefallen. Iets voor hoogwater vertrokken wij uit Juist om naar Delfzijl te gaan. Mooi weer, WZW 2 a 3 Bf, en wij hadden berekend dat wij de ondiepte bij Osterems twee uur na HW nog konden halen. Tussen de tonnen O35 en O40 was het spannend, je voelde af en toe dat de kiel door de modder trok, maar wij haalden het! Na ton O40 liep de dieptemeter op, van 1m tot 6 m, wij waren er.

Wij zochten tussen de vele rode tonnen op de Eems, de rode ton O42 en vermoedden hem en met genoeg water zette ik de stuurauto-maat aan en ging thee zetten, het was s' ochtends rond 8 uur. Plotseling liepen wij vast. Kan dat? Ja wij hadden op de verkeerde ton gemikt, namelijk ton O44. Muurvast zat het en het water gierde van de plaat. Met ons vorige schip, een Lemmeraak, was dit geen probleem, nu met onze zeilkotter is dit voor het eerst dat wij droogvallen.

Zoals de foto's laten zien ligt het erg scheef, maar het schip is erop gebouwd. Het is een rijke ervaring en de Eemshoornplaat is een prachtig gebied waar wij rustig naast een achttal zehonden het hoge water hebben afgewacht. Na een kleine 6 uur was ons schip weer los en konden wij onze tocht naar Delfzijl voortzetten.

Met zeilersgroet,
Michiel en Liesbeth Bloemer

Naar aanleiding van uw oproep hierbij een foto van onze OVNI 36 drooggefallen voor Vlieland. Dit na een tocht buitenom van Cuxhaven direct naar Vlieland.

Ik denk dat vele leden met moderne jachten die kunnen droogvallen, niet alleen het Wad een warm hart toedragen, maar ook verre tochten willen maken. Juist de combinatie is zo fantastisch. Zeker als je van een vakantie in het buitenland weer het Wad op vaart besef je weer dat het Wad een van de mooiste, maar ook moeilijkst bevaarbare gebieden is. Wij hebben bewust gekozen voor een schip

dat kan droogvallen en waarmee we buiten de "gebaande wegen" kunnen varen. Eigenlijk zien we onze OVNI 36 als een verbetering van de traditionele platbodem, die toch niet echt geschikt is voor "het ruime sop". Wij kennen die beperkingen niet en vinden dit een extra dimensie geven aan onze hobby.

Maarten van Agt

Uiteraard als eerste mijn complimenten voor jullie werk (geldt niet alleen voor de redactie maar ook voor het bestuur natuurlijk).

Graag geef ik gehoor aan de door Marco Zonneveldt ontketende oproep om foto's van scherpe bootjes op het wad.

Met onze Laphroaig (Keltisch voor "mooi plekje aan de rustige baai") struinen wij graag over het wad, soms in het zeilend gezelschap van de Sterre (Clever 23) en de Potvisch (Noordkaper 32). Laphroaig zelf is een Kelt 29.

Met onze diepgang van 68 cm schuiven wij niet zelden als eerste over het wad. Als oud-zeekayakers zijn wij gewend om buiten de gebaande paden c.q. betonde geulen te treden (na inschatting van de kansen en natuurlijk daar waar en wanneer dat mag). Telkens valt ons dan weer op hoe weinig schippers (zelfs van platbodem of ander polyester ondieps) de tonnenrij of prikkenlijn durven te verlaten. Terwijl een beetje rekenwerk en kaartlezen toch echt een hoop (nog best verantwoorde) lol kan opleveren.

s.v. Laphroaig
Martin-Paul Neys

Foto: M&L Bloemer

Wadvaarderskalender 2011

Uw foto op de Wadvaarderskalender?? Ook voor 2011 wordt er natuurlijk weer een Wadvaarderskalender gemaakt. Deze komt beschikbaar bij de jaarvergadering van onze vereniging. En uw foto's kunnen daar op staan!

Wat moet u daarvoor doen? Selecteer enkele van uw mooiste wadfoto's (maximaal 3) en stuur deze naar kalender@wadvaarders.nl . De foto moet een minimale resolutie hebben van 3000x2000, en van liggend formaat zijn, zodat hij goed overkomt op het kalenderblad. Inleveren kan **tot en met 20 januari**. Uit de inzendingen worden de 12 mooiste geselecteerd. De drie beste inzendingen ontvangen een complete kalender (met referentieplaats naar keuze) thuis.

De kalendercommissie
Hans Fix
Annemarie Zuydweg-Fix

Naar Wangerooge en terug.

Baltrum, Duits waddeneiland dat in de ogen van een jongere de vergelijking met een bejaardenoord glansrijk kan doorstaan. Havengeld wordt hier niet geïnd. De receptie van het vliegveld is gesloten. We wandelen door de vooral verlaten straten van Westdorf. Een leger konijnen heeft het land in beslag genomen. Wat een rust.

Het is de eerste dag van de zomer als we in oostelijke richting over het strand slenteren, weg van de in beton gegoten westkust. De zon kleurt bellen op de opgewaarde schuimvlokken in alle kleuren van de regenboog. We volgen de waterlijn en bij het zeegat mondt de zandbank uit in een landtong. De weg terug naar het strand brengt ons over megaribbels en langs poeltjes zout water. Vissersschepen stomen op richting zee en aan de overkant van het zeegat zien we het eiland Langeoog liggen.

De wind waait noordwest, kracht 4 tot 5. Mooier kan het niet en ruim na laagwater zeilen we vol tuig verder oostwaarts om bij het wantij te ontdekken dat we nog een

tikkeltje te vroeg zijn. We strijken de zeilen in afwachting van meer water. Vanuit het oosten slingert ons een meer dan prielbreed werkvaartuig tegemoet. Stroming en ondiepten maken het varen er niet eenvoudig op. De prikken worden met veel kunst en vliegwerk ontweken, maar tenslotte komt de bak niet ver van ons vandaan nagenoeg tot stilstand. Een klein wadzeilbootje passeert voorzichtig. Dat lukt, maar het kan ons niet

Foto: Ciska van Geer

overtuigen. Het risico op een aanvaring met dit robuuste stuk staal is ons te groot en we wachten liever op de pont, die ons met ook een meter diepgang de weg kan wijzen. Als hij passeert gaan we mee en dan vol tuig weer los. Na 5 uur en een kwartier wadvaren lopen we de haven van Spiekeroog binnen.

De wind neemt af en de verwachting is, dat de wind over een paar dagen naar oostelijke richting zal draaien. Dat zet onze koers. Op het vroege tij gaan we door naar het oosten, maar na 3 uur zeilen gaan we west van de dam bij de geul van haven Harlesiel voor anker. De wind laat het helemaal afweten. Ruim 4 uur later valt onze Strinda droog, een weinig over bakboord. Stuurboord worden 3 deuken in het onderwaterschip en plaatselijk een tot op het staal toe kaal geschraapte romp zichtbaar, jammerlijke littekens van onze standing op de dam van Juist (zie "Over de grens" in B 77). Het wad is slibrijk, goed te belopen. Her en der liggen dode kokkels en even verderop is een mosselbank. We vergaren een maaltje voor 2 personen: 60 mosselen en 2 kokkels, de laatste als proef. Deze plek kan ons niet in de verleiding

Naar Wangerooge en terug (vervolg)

Foto: Ciska van Geer

brengen om de naar Nederlandse norm maximaal toegestane hoeveelheid van 10 kilo p.p. per dag voor eigen gebruik te verzamelen. De vloed komt op en voor de zon onder gaat leggen we een tweede anker. Het zicht is helder. De vuurtoren van Wangerooge laat zijn licht over de spiegelgladde Waddenzee schijnen. Boven Harlesiel staat een schitterende volle maan. De wadvaardersvlag kan worden gestreken. In de vlaggelijn hijsen we nu een ankerlicht en zacht wiegend gaan we de nacht in. Wat een prachtige sterrenhemel. In alle vroegte gaan we anker op en na 2 uur en een kwartier zeilen leggen we aan op Wangerooge. De wind is weer gaan liggen en een dikke zeemist maakt onze wereld plotseling wel heel erg klein. Ideale omstandigheid voor een strandwandeling, maar als je op het water bent is de situatie minder aangenaam. Doorlopend horen we lange tonen uit de richting van de "snelweg" ten noorden van het eiland, de aandachts-

seinen komen van de grote scheepvaart. Dit lijkt een geschikt moment om onze kaart te actualiseren. Voor onze verzekering is het varen op een bijgewerkte kaart geen dwingend voorschrift, maar toch. We zoeken contact met andere schippers in de haven en na 6 keer bot vangen hebben we het geluk een schipper te spreken die ons een kaart anno 2010 te leen kan aanbieden. We vergelijken onze kaart anno 2007 met de recente en moeten tot onze verwondering vaststellen dat er in grote lijnen buiten de zeegaten verrassend weinig is veranderd. Natuurlijk worden veranderingen in diepten -of wadhoogten- niet jaarlijks voor het gehele gebied aangepast en blijft de systematiek van de beboeiing gelijk. Dammetjes en grote scheepvaartroutes veranderen door de bank genomen ook weinig van plaats, maar zeker als je van plan bent de zee op te gaan komt navigatie op actuele kaarten de veiligheid ten goede.

Naar Wangerooge en terug (vervolg)

Een recente waddenkaart is ook nuttig om te weten welke gebieden wel en welke niet toegankelijk zijn. Een ervaringsdeskundige verzekert ons dat in Duitsland de bekeuringen voor droogvallen in zone 1 gebieden hoog zijn. Een betrouwbare bron voegt toe dat daar tegenover staat dat handhaving van de regels in het Duitse waddegebied niet overal even scherp kan zijn. Schepen van de verschillende bevoegde instanties varen vanuit Emden en vanuit Willems haven en dat zorgt ervoor dat het gebied zuid van Langeoog wat in een dode hoek ligt. Hoe het zit met veranderingen van de min of meer verboden zones in Duitsland hebben we niet nagegaan, maar de indruk bestaat dat deze gebieden redelijk vast liggen. De wind houdt zich aan de voorspellingen. Wij gaan op de terugweg. Twee uur voor hoogwater Norderney Riffgat sturen we vanaf de boeien voor de haveningang van Wangerooge op de OB 36, vol tuig naar Langeoog waar we 4 uur later binnenlopen. Ook de volgende dag zit de wind nog mee. Na een mooie zeiltocht van een uur of drie komen we in de haven van Norderney aan, waar Frans en Marie ons in woord en beeld verhalen van de huiler die zeer vast van plan was om rust te vinden op de hak van het roer van hun tjalk. Ze hebben het diertje uiteindelijk met een kruisnet uit het water getild en het in hun rubberboot over gebracht. Even waren ze bang dat de pup daar was overleden, maar het bleek gewoon in slaap te zijn gevallen. Bij een groepje rustende zeehonden op een plaatje bij Borkum hebben ze het dier zonder dit aan te raken de vrijheid terug gegeven. Een andere keuze was er voor hen niet. In Duitsland is er niet zoveel aandacht voor zeehondenopvang als in Nederland. Of het goed komt?

Foto: Ciska van Geer

Op de website van Ecomare staat te lezen dat zeehondenpups in de eerste 3 weken groeien als kool: van rond de 10 kg tot zo'n 24 kg. Dan komt het moment dat de moeder besluit haar eigen weg te gaan en moet het jong zich zelf zien te redden. Niet vreemd dus, dat we in deze tijd van het jaar met enige regelmaat huilers horen ploeteren tegen de stroom. Het roept vragen op, maar je kunt er makkelijk aan voorbij varen. Moeder speelt geen rol bij het op peil houden van de lichaamstemperatuur van de kleine, het jong hoeft niet te worden verdedigd en vroeg of laat moet het zich de jachttechniek zelf eigen maken. De kans om te overleven is voor een huiler aanzienlijk groter dan die van de jonge orka, die dezelfde week op het Nederlandse Wad werd aangetroffen. Een orka heeft zijn familie nodig om in groepsverband te jagen. Moederziel alleen maakt de orka -die de naam Morgan meekreeg- in de vrije natuur weinig kans om dagelijks 25 kg vis voor eigen gebruik te vangen. De wind blijft uit oostelijke richting waaien en brengt ons na ruim 7 uren zeilen op Borkum. De volgende dag maken we inclusief mosselplukken bij laagwater met sterk wisselende wind een lange vaardag naar Schiermonnikoog. De wisselvallige wind blijft, maar onaangenaam is het weer niet. Kruisen en dobberen is ons niet vreemd, maar we zijn soms ook oprecht blij met de motor als thuisbrenger. Via Ameland zetten we door, soms hollen, soms stilstaan. Met een stevige wind is het maken van nu en dan korte slagen een aardige inspanning, maar onze aak doet niet onder voor de stoere vissermanaak die op dit traject met ons opvaart. Het is mooi te zien hoe de zwarte romp een witte snor voor zich uit duwt. En ere wie ere toekomt: de jongere bemanning houdt stug vol. Als over de marifoon wordt gemeld dat de haven van Vlieland vol is, weten wij het zeker. De volgende haven die we aandoen is Terschelling, waar we mede vanwege de planning van onze tijdelijke buurman ook weer bij het krieken van de dag vertrekken. Tussen de nog grotendeels droogliggende zandplaten gaan we kort voor laagwater Terschelling en in het zicht van de haven voor anker. Onze beloning -met dank aan de vroege vogel- is een prachtige zonsopgang, een mooi begin van een lange vaardag met halen en

Naar Wangerooge en terug (vervolg)

brengende wind die eindigt op Texel, onze laatste stop in een waddenhaven deze vakantie.

Een wadvaartocht in de wetenschap dat de vakantie bijna voorbij is, is varen zonder onnodig risico's te nemen op vastlopen bij afgaand water en dan te moeten overtuigen. De planning luistert nauwer, maar het Wad kan blijven verrassen. Onderweg naar onze laatste waddenstop op Texel monstert zich een klein vogeltje aan. Het strijkt neer op een reefflijn onder een van de reefblokken op de giek, het kijkt om zich heen, pikt of er niets aan de hand is een vuiltje uit zijn pootje en vliegt dan in sierlijk golvende lijnen van stag tot stag, Na elke glijvlucht klinkt een helder tsi

tsitsit. De wind is recht tegen. Het sijsje waait als vanzelf terug naar de kuip, tsi, tsitsit. Op zoek naar een beschutte plek vindt het diertje zijn weg tot in de kajuit. Ruim een uur geeft het ons de gelegenheid om er achter te komen tot welke soort het behoort, maar tevergeefs. Nog even kijkt het ons vanaf de bakstag ontwapenend aan en verdwijnt dan op weg naar nieuw avontuur. Dat vogeltje, kleiner dan een mus, dat zich zo mooi liet fotograferen, was een jonge pimpelmees. Kost voor de vogelkenners: nog nooit zijn er zo vroeg in het jaar zoveel pimpel- en koolmeesjes gezien, aldus Carl Zuhorn, veldmedewerker Beheer Vlieland. Voor vogeltelgegevens, kijk op trektellen.nl.

Ciska van Geer

Foto: Ciska van Geer

JAARVERGADERING

Uitnodiging

voor de Jaarvergadering van de Vereniging Wadvaarders op zaterdag 29 januari 2011 te Harlingen

Beste Wadvaarder/ster,

Graag nodigen wij u ook dit jaar uit voor de Jaarvergadering, dit keer gehouden op zaterdag 29 januari 2011. Dit jaar zal het Maritiem College te Harlingen weer onze gastheer zijn. Als dagthema is gekozen voor de natuurlijke en bestuurlijke dynamiek van het Wad. Nieuwe obstakels vindt de Vereniging Wadvaarders op haar weg naar een duurzaam Waddenbeleid. Net nu we op inhoud in gesprek kwamen, bestaat LNV niet meer en het natuurbehoud wordt aan de regio's overgelaten. Niemand weet hoe het nu verder moet.... Daarom hebben we 2 interessante sprekers bereid gevonden hier hun licht over te laten schijnen. Het programma ziet er als volgt uit:

- 09.15 – 09.45 uur Ontvangst, inschrijving en koffie
- 09.45 – 10.00 uur Opening door de voorzitter
- 10.00 – 10.30 uur Peter Herman, hoogleraar te Nijmegen en bestuurslid van de Wadden academie: Natuurbehoud in een veranderende wereld
- 10.30 – 11.00 uur Salomon Kroonenberg: emiritus hoogleraar Geowetenschap TU Delft: Wat is duurzaamheid voor de Waddenzee?
- 11.00 – 11.15 uur Plenaire discussie.
- 11.15 – 11.30 uur Uitreiking Waddentrofee
- 11.30 – 12.30 uur Workshops over verschillende onderwerpen of gezellig loungen met wadvrienden
- 12.30 – 14.00 uur Lunch
- 14.00 – 16.00 uur Formele jaarvergadering (uitsluitend voor leden)
- 16.00 – 17.30 uur Napraten met een hapje en een drankje

Voor de jonge gasten hebben we weer een leuk en afwisselend programma. Kinderen t/m 12 jaar gaan naar Aeolus Sexbierum. Allerlei leuke activiteiten op natuurkundig gebied, maar ook een apenkooi en een zeerovershol zijn er te vinden. Voor ijs en patat zal worden gezorgd. Gezocht worden nog ouders van deze kinderen die de groep zouden willen begeleiden en evt. willen vervoeren van en naar Sexbierum. Kinderen vanaf 10 jaar kunnen meedoen aan een GPS-wandeling door Harlingen met halverwege een kroketje en een patatje. Daarna is er voor hen een workshop vilten en/of steen bewerken op het Maritiem College. Kijk verder voor het jeugdprogramma op www.wadvaarders.nl bij de forums onder WadKidz. De opvang is bedoeld om leden met kinderen de gelegenheid te geven de jaarvergadering te bezoeken. Mocht u als ouders mee willen doen als begeleid(st)er, meldt u zich dan op s.f.buiskool@kpnplanet.nl

De officiële uitnodiging en aanmeldingskaart zullen u per post worden toegestuurd. De bijbehorende vergaderstukken vindt U in deze Berichten en vanaf 10 januari kunt u de stukken ook raadplegen op de wadvaarderswebsite.

Vriendelijke groet,

Bestuur Wadvaarders

JAARVERGADERING

Diepenveen, 10 december 2010

Geachte wadvaardster, wadvaarder,

Hieronder vindt u de agenda voor de komende Algemene Ledenvergadering welke dit jaar weer gehouden zal worden in het Maritiem Instituut te Harlingen

De in deze agenda genoemde bestuursstukken en bijlagen, plus het dagprogramma zijn opgenomen in dit nummer van Berichten, nr.78.

Vanaf 10 januari kunt u deze stukken ook raadplegen op de website www.wadvaarders.nl onder het kopje Jaarvergadering 2011. Daar vindt u ook na half januari organisatorische informatie.

We hopen u in Harlingen weer te mogen begroeten.

Met vriendelijke groet,
Bestuur Wadvaarders

Agenda voor de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging Wadvaarders, te houden op Zaterdag 29 januari 2011 te Harlingen.

1. Opening
2. Mededelingen
3. Ingekomen stukken
- 3.1 eerder binnengekomen:
 - Jaarvergadering 2011
- 3.2 recent binnengekomen
4. Verslag van de algemene ledenvergadering dd. 30 januari 2010
5. Uitreiking Wadvaarders plaquettes
6. Financieel verslag en de balans over 2010, verslag kascommissie (evt. vragen graag zoveel mogelijk vooraf schriftelijk bij het bestuur indienen)
7. Benoeming nieuw lid voor de kascommissie
8. Jaarverslag 2010
9. Bakens 2011; koers en doelen bestuur komend jaar
10. Begroting 2011
11. Aftreden en benoeming bestuursleden (vgl. Rooster van Aftreden Ghb, 28 nov. '07)
 - uitzwaaien: Karel Helder en Jaap Bosch
 - voorstel benoeming: Jaap Klanderman als secretaris
 - 1 vacature (mogelijke geïnteresseerden worden verzocht zich te melden bij Jan Asselbergs)
12. Rondvraag
13. Sluiting

Foto: EJ de Kluizenaar

JAARVERGADERING

Concept Verslag van de formele Jaarvergadering van de Vereniging Wadvaarders,
Gehouden op zaterdag 30 januari 2010 in Ecomare, Texel.

1) De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom op deze 20^e Jaarvergadering van de Vereniging Wadvaarders. (P.M.: de genodigden zijn 's ochtends hartelijk verwelkomd)

2) Mededelingen van verhindering zijn bij het begin van het ochtendprogramma al informeel gedaan.

3) Onder het punt ingekomen stukken is er alleen gisteren een e-mail van Els Knol met een groot aantal vragen binnen gekomen. Op deze korte termijn zijn deze niet alle te beantwoorden. De voorzitter deelt mede dat bij de verschillende agendapunten een groot aantal van de vragen toch wel aan de orde komt. Vragen die niet ter vergadering aan de orde komen zullen schriftelijk worden beantwoord.

4) Verslag van de algemene ledenvergadering van 30 januari 2009
Er zijn geen opmerkingen. Het verslag wordt onder dankzegging geaccordeerd.

5) De uitreiking van de Wadvaarderstrofee heeft al tijdens het ochtendprogramma plaats gevonden. Eigenlijk is dat ook een beter moment dan tijdens de formele ledenvergadering, te meer omdat het vaak niet-leden van de vereniging betreft.

Vorig jaar kreeg Michiel Firet van Staatsbosbeheer deze prijs. Bij twintig jaar Wadvaarders wil hij graag aangeven, dat de oude harde tegenstelling tussen de kleuren donkergroen en donkerblauw bij de gesprekken over het Wad niet meer opgaat. Vanouds stond “verschrikkelijk” donkergroen (steekwoorden: natuur, biodiversiteit, geen mensen op het Wad) tegenover even hard donkerblauw (steekwoorden: genieten, weg van de medemens, weg van regel en gebod). De oude afgrenzing tussen die twee, de zwarte lijntjes op de kaart (steekwoord: regel is regel) zijn niet meer van deze tijd. Als goed voorbeeld van overleg noemt hij het mosselconvenant. In contacten met de verschillende partijen op het Wad merkt hij dat er meer en meer begrip komt voor andere belangen. Er is meer begrip voor het ecosysteem én voor de mens daarin. Traditiegetrouw heeft hij een element aan de trofee toegevoegd: een zeepaardje, symbool van het kleine en zwakke. Daarnaast heeft hij het nieuwe naamplaatje op de trofee bevestigd en de radarantenne op de vuurtoren gerepareerd.

In 2010 gaat de trofee naar Janny du Bois-Minholt van het Watersportverbond, vanwege de langjarige goede contacten. Janny is zeer vereerd met deze onderscheiding. Doorgaande op wat Michiel Firet heeft gezegd, merkt zij op dat momenteel de vogels op het Wad het grootste probleem zijn en dat sommige gebieden écht met rust gelaten moeten worden. Dit laatste ondanks de lopende – en uiterst nodige – discussie over de artikel 20-gebieden.

6) Uitreiking Wadvaarders plaquette

Dit jaar wordt een plaquette uitgereikt aan Siebe Kuiper voor zijn langjarige werk voor Berichten. De lay-out werd door hem gedurende vele jaren verzorgd alsmede het tijdig bij de drukker krijgen en het verzenden naar de leden.

7) Financieel verslag en balans over 2009

Penningmeester Felix Arons begint met het uitspreken van dank aan Administratiekantoor Kuipers en aan de kascommissie. De nieuwe balans is in overeenstemming met de vorig jaar uitgesproken verwachtingen. Helaas zit er een foutje in de cijfers van de begroting 2009 (op bladzijde 17 van Berichten 75): een bedrag van € 3.000, vermeld als post Mutatie voorraad promotiemateriaal moet precies een regel lager staan, als post Porto. De tellingen veranderen

JAARVERGADERING

daardoor niet. Officieel is onze vereniging gevestigd te Groningen, hetgeen ook duidelijk staat op de financiële pagina's. In het verleden was hierover wel eens een misverstand.

Er is wat zorg over een lichte terugloop van het ledental. De gevolgen zijn merkbaar in zowel de realisatie 2009 als in de begroting 2010. Daarom en ook voor het vormen van een buffer voor eventuele juridische ondersteuning bij bezwaarprocedures en om te sparen voor het 25-jarig bestaan, ligt er het voorstel om de contributie te verhogen tot € 25 per jaar. N.a.v. een vraag van Peter van Kuppenveld meldt de penningmeester dat van de € 5 contributiestijging ongeveer € 1,10 nodig is voor het lustrumnummer van Berichten, € 1,50 slaat op indexering wegens gestegen kosten en de overige € 2,40 zijn bestemd voor juridische procedures en de viering van het vijftienvig jarig bestaan. Het punt contributieverhoging komt overigens pas bij agendapunt 11 aan de orde.

Eilard Jacobs zegt dat we vroeger in de vereniging een Juridisch Fonds kenden. Dat is enige tijd geleden opgeheven. Zo nodig kunnen de reserves van de vereniging toch voor dit doel gebruikt worden? De voorzitter zegt dat dit dan waarschijnlijk ook nodig zal zijn. De contributieverhoging 2010 zal voor deze bestemming – als deze nodig mocht worden - ontoereikend zijn.

Carla Hogeweg doet **verslag** namens de **Kascommissie**. Theo te Winkel en zij hebben de cijfers dit jaar op afstand (digitaal) bekeken. Dankzij bureau Kuipers kon dit tot in details. De administratie is overzichtelijk en sluit aan bij de jaarstukken. De vragen zijn door de penningmeester afdoende beantwoord. De cijfers geven een getrouw beeld van de financiële situatie. Toch blijven er nog een paar aandachtspunten: de vorm en de termijn van de declaraties, de voortgang van de contributie-inning, het vermogensbeheer. Ook is nog een evaluatie van de wijze van administreren aan de orde. Een en ander staat een décharge van de penningmeester en daarmee het bestuur zeker niet in de weg. Het voorstel daartoe van de kascommissie wordt met acclamatie aanvaard.

8) Als nieuw lid van de **kascommissie** meldt zich Jaap de Jong. Zijn aanbod wordt met applaus begroet, zodat de commissie in 2010 zal bestaan uit Theo te Winkel en Jaap de Jong.

9) Over het **Jaarverslag 2009** zijn geen opmerkingen. Het wordt met dank aan de secretaris aanvaard.

10) Over **Bakens 2010** merkt de voorzitter op dat deze sterk aansluiten bij 2009. Hij geeft toelichting bij de vijf punten.

In de expertgroep zitten zes ambtenaren van LNV, twee mensen uit andere sfeer zijn daarom zeer wenselijk. Nu lijkt het op "de slager die zijn eigen vlees keurt". Voor de Ecomare-cursus, die dit jaar wordt herhaald, is financiële ondersteuning een reële mogelijkheid.

Bij de Leidraad gaat het vooral om het wetenschappelijk onderbouwen van wat 'verstoring' is. Er is nu wel de mogelijkheid geopend om vóór de besluitvorming bezwaar te maken tegen afsluitingsvoornemens, maar de onderbouwing van die maatregelen blijft totaal onbehandeld.

In hetzelfde kader: er worden nu toch weer afsluitingen voorgesteld omdat op die plaatsen zeehonden zijn.

Een duidelijk voorbeeld van zo'n coalitie is het Pact van Rede. Daarbij staan we met anderen tegenover LNV. Het gaat om uitleg van de wet, waarbij innovatie nodig is. We werken in dit verband ook aan opbouw van politieke steun.

Als ambassadeurs van het Wad worden we steeds meer gewaardeerd. Maar als het om de wettelijke kaders gaat blijven we verstoorders (al vindt men ons wel aardig).

JAARVERGADERING

Menno Buiskool mist in de Bakens een punt over de Vereniging zelf: dat we ons eigen profiel tegen het licht moeten houden en dat verjonging dringend nodig is. De vergadering betuigt instemming met dit streven. Na wat discussie komen we uit op: het gaat om de leeftijdsgroep vanaf omstreeks 35-40 jaar; geld voor activiteiten hiervoor zal beschikbaar zijn; het bestuur komt hier, naast de andere taken, echter niet aan toe; Menno Buiskool en Eilard Jacobs stellen zich voor deze taak beschikbaar; aandacht in de website, folders en het lustrumnummer van de Berichten kunnen goede propagandamiddelen zijn; we zullen dit interne Baken aan de Bakens toevoegen.

11) Over de **begroting 2010** zijn – na de eerder besproken punten – geen vragen meer. De vergadering gaat bij acclamatie met de begroting akkoord.

12) Bij het **aftreden en benoemen van bestuursleden** is niet vermeld dat ook Karel Helder aftredend en (voor een jaar) herkiesbaar is. Daarna is zijn vervanging aan de orde. De vergadering stemt graag in met de verlenging van zijn bestuurslidmaatschap. Gerd Beunk is iets langer aangebleven, hetgeen heel nuttig is gebleken. Nu treedt hij daadwerkelijk terug. De voorzitter dankt hem met een geschenk naar traditioneel recept zeer hartelijk voor zijn inzet, hetgeen door de vergadering met applaus wordt onderstreept.

13) Bij de **rondvraag** wijst Annet de Haan er op dat de Vereniging van Toerzeilers dezelfde problemen heeft met verjonging als wij. Suggestie: tochten opzetten voor ouders met kinderen; dat heeft daar prima gewerkt.

Carla Hogeweg stelt voor het afgesloten forum van de website te gebruiken om elkaar voorgenomen vakantie-reizen te melden. Zo kunnen mensen met wat steun van ervaren vaarders met het Wad vertrouwd raken.

Pieter van Kuppenveld staat stil bij ons twintigjarig bestaan. Laten we elkaar ermee feliciteren dat we twintig jaar lang goed werk hebben gedaan.

Maarten Snel vraagt aandacht voor de Berichten. Er komt een bijzonder nummer uit, ter gelegenheid van het twintigjarig bestaan. Daarvoor zijn veel goede foto's nodig.

Graag toezending. Voor de redactie is aanvulling nodig. Graag melden bij Marjan of Maarten.

14) **Sluiting.** De voorzitter bedankt de sprekers van het ochtendprogramma met boek en fles. Daarna zet Gerd Beunk de traditionele Dellewalmars in, die massaal wordt gezongen. Bij monde van Wim Blankestijn volgt nog een toegift over nieuwe ontwikkelingen op de website. Bij de vaarinfo maken we nu gebruik van Google Earth. Actueel houden van de informatie blijft een essentieel punt. Daarom roept hij iedereen, die wijzigingen opmerkt, op deze door te geven aan de websiteredactie. Hans Fix vraagt nog om goede foto's voor de wadvaarderskalender. Tenslotte bedankt de voorzitter allen die achter de schermen deze dag hebben mogelijk gemaakt en sluit om 15.45 uur de vergadering.

Foto: Ulco de Haan

JAARVERGADERING

Vereniging Wadvaarders
gevestigd te Groningen
Overzicht begroting en realisatie
2009-2011

(in euro's)

	Begroting 2011	Realisatie 2010	Begroting 2010	Realisatie 2009	Begroting 2009
Opbrengst lidmaatschapsgelden	27.500	28.075	27.775	20.860	24.700
Opbrengst lidmaatschapsgelden organisaties	450	450	500	950	350
	<u>27.950</u>	<u>28.525</u>	<u>28.275</u>	<u>21.810</u>	<u>25.050</u>
Giften	850	1.190	1.000	922	2.000
Bijdragen bijeenkomsten	1.850	1.785	2.000	1.950	2.300
Opbrengst vlaggen	1.400	1.435	1.000	1.055	1.350
Opbrengst t-shirts	-	-	-	70	-
Opbrengst cursussen e.d.	-	-	-	2.755	-
	<u>4.100</u>	<u>4.410</u>	<u>4.000</u>	<u>6.752</u>	<u>5.650</u>
Baten	<u>32.050</u>	<u>32.935</u>	<u>32.275</u>	<u>28.562</u>	<u>30.700</u>
Kosten regiobijeenkomsten	800	89	800	761	1.500
Kosten jaarvergadering	3.500	4.423	5.000	3.271	4.800
Cursussen & conferenties	1.000	-	-	4.438	-
Kosten Berichten	6.500	9.263	6.500	6.314	3.500
Kosten mailings & acties	1.600	2.005	1.000	1.021	-
Kosten werkgroepen	-	-	-	202	-
Drukwerk	1.200	1.698	1.800	3.133	2.800
Mutatie voorraad promotiemateriaal	-	1.010	250	(2.066)	3.000
Porto	1.800	1.723	1.800	1.973	-
Directe kosten	<u>16.400</u>	<u>20.211</u>	<u>17.150</u>	<u>19.047</u>	<u>15.600</u>
Accountantskosten	7.735	7.735	7.735	8.741	7.750
Juridisch advies	2.500	268	-	-	-
Administratie- en advieskosten	<u>10.235</u>	<u>8.003</u>	<u>7.735</u>	<u>8.741</u>	<u>7.750</u>
Heffingen/vakbelangen	30	26	40	37	-
Contributies	800	780	800	770	1.150
Bestuurskosten	2.000	2.196	4.500	4.923	5.500
Kosten website	60	59	60	62	500
Kantoorkosten	<u>2.890</u>	<u>3.061</u>	<u>5.400</u>	<u>5.792</u>	<u>7.150</u>
Rente Postbank Rentemeerrekening	(750)	(492)	(795)	(1.784)	(900)
Bankkosten	100	87	160	211	100
Financiële baten en lasten	<u>(650)</u>	<u>(405)</u>	<u>(635)</u>	<u>(1.573)</u>	<u>(800)</u>
Onvoorzien	1.500	-	-	-	-
TOTAAL BATEN	<u>32.050</u>	<u>32.935</u>	<u>32.275</u>	<u>28.562</u>	<u>30.700</u>
TOTAAL LASTEN	<u>30.375</u>	<u>30.870</u>	<u>29.650</u>	<u>32.007</u>	<u>29.700</u>
RESULTAAT	<u>1.675</u>	<u>2.065</u>	<u>2.625</u>	<u>(3.445)</u>	<u>1.000</u>

Ontleend aan de jaarrekening over de periode 1 december 2009 t/m 30 november 2010, waarbij op 28 december 2010 een samenstellingsverklaring is afgegeven door Administratiekantoor Kuipers BV te Groningen.

JAARVERGADERING

Vereniging Wadvaarders
gevestigd te Groningen

Balans per 30 november 2010

(in euro's)

	<u>Toelichting</u>	<u>30 november 2010</u>	<u>30 november 2009</u>
Vlottende activa			
Vorraden	1	1.057	2.066
Vorderingen op korte termijn	2	4.207	2.426
Liquide middelen	3	<u>25.737</u>	<u>37.181</u>
Som der vlottende activa		31.001	41.673
Kortlopende schulden	6	<u>(1.541)</u>	<u>(4.357)</u>
Uitkomst vlottende activa min kortlopende schulden		<u>29.460</u>	<u>37.316</u>
Uitkomst activa min kortlopende schulden		<u>29.460</u>	<u>37.316</u>
Voorzieningen	5	-	9.921
Eigen vermogen	4		
Verenigingskapitaal		<u>29.460</u>	<u>27.395</u>
		<u>29.460</u>	<u>27.395</u>
		<u>29.460</u>	<u>37.316</u>

Ontleend aan de jaarrekening over de periode 1 december 2009 t/m 30 november 2010, waarbij op 28 december 2010 een samenstellingsverklaring is afgegeven door Administratiekantoor Kuipers BV te Groningen.

JAARVERGADERING

Vereniging Wadvaarders
gevestigd te Groningen

Toelichting op de jaarstukken
1 december 09 t/m 30 november 10

Geachte leden,

Graag verwijst ik naar de cijfers van de Vereniging Wadvaarders over het verenigingsjaar 2010, die u hiernaast in Berichten ziet afgedrukt. De volledige jaarrekening zoals opgesteld door Administratiekantoor Kuipers uit Groningen ligt bij het bestuur ter inzage.

Deze cijfers wijken op het eerste gezicht niet sterk af van die over voorgaande jaren. Eén van de redenen daarvan is gelegen in het feit dat u mij op de jaarvergadering begin 2010 heeft toegestaan de contributie te verhogen van EUR 20, zoals u dat jarenlang gewend was, naar EUR 25. Als redenen voor die contributieverhoging voerde ik daarbij onder andere aan dat dit in de eerste plaats gezien moest worden als een inflatiecorrectie (in deze tijd van pensioenfondsprikelen lijkt het woord 'indexatie' wat ongelukkig!) waarmee de inkomsten meer worden aangepast aan de het algemene prijspeil, dat de laatste jaren sterk gestegen is en waarmee ook onze vereniging bij haar inkoop, met name op het gebied van drukwerk, wordt geconfronteerd. Bovendien willen wij ook wat kunnen 'sparen' om het verenigingslustrum in 2015 groots te kunnen vieren en heeft u afgelopen lustrumjaar een prachtige full-color 'bewaareditie' (dat zijn ze eigenlijk allemaal, maar deze in het bijzonder) van Berichten ontvangen welke wij ook aan onze vele relaties in het veld hebben toegezonden.

Toch kon uw penningmeester in 2010 na deze contributieverhoging nog niet achteroverleunen: de Vereniging Wadvaarders blijft zeer actief op het gebied van haar (statutaire) doelstelling, die in de volledige naam van de vereniging tot uitdrukking wordt gebracht als een streven naar "vrij en verantwoord varen op de Wadden". Dat wij daarbij met name het Ministerie van LNV op onze weg tegenkomen is u allen meer dan bekend, maar dat de Wadvaarders en LNV ook in juridische zin de degens moeten kruisen was al enige tijd niet meer voorgekomen. Toch heeft het bestuur in 2010 gemeend om, na een bezwaarprocedure waarin onze standpunten en argumenten niet werden gehoord, ook de volgende juridische stap te zetten en tegen het bezwaarschrift in beroep te gaan bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Een dergelijke stap is erg kostbaar omdat het beroepschrift door advocaten moet worden opgesteld en ingediend (kosten: iets meer dan EUR 10.000), en ook de procedure, naar verwachting ergens in 2011, moet door onze advocaat worden gevoerd, al zullen wij zelf zoveel mogelijk zelf doen en eigen input aanleveren.

U begrijpt dat bovenstaand bedrag niet uit de lopende inkomsten van de vereniging kunnen komen, die met het huidige prijspeil maar nauwelijks de uitgaven dekken. Gelukkig hebben wij in tijden waarin de contributie dat wel toestond een redelijk 'juridisch fonds' kunnen vormen, waaruit wij deze procedure kunnen betalen. Helaas geldt voor deze spaarpot hetzelfde als voor alle andere: hij is niet onuitputtelijk. Willen wij ook op de langere termijn een (juridische) vuist kunnen maken richting bijvoorbeeld LNV, dan zullen wij er niet aan ontkomen om deze reserve in de loop van een aantal jaren weer aan te vullen. Volgens het bestuur is het echter onwaarschijnlijk dat binnen enkele jaren opnieuw grote juridische kosten zullen worden gemaakt. Aan de andere kant stijgt het prijspeil nog onverminderd, waardoor wij met onze spaarpot in de toekomst steeds minder juridisch advies zullen kunnen kopen.

Het spreekt hierbij voor zichzelf dat uw penningmeester ook de kosten van de uitgaven nauwlettend in de gaten houdt. Sociale en educatieve verenigingsevenementen zullen in 2011 meer dan voorheen voor rekening van de daaraan deelnemende leden komen (over de deelnemers worden omgeslagen).

Een eventuele aanvullende contributieverhoging voor nadere storting in ons juridisch fonds leg ik graag tijdens de jaarvergadering begin 2011 aan de vergadering voor, maar uiteraard staat de vereniging ook van harte open voor donaties buiten de begroting om! Tijdens die vergadering zal de Kascommissie u bovendien informeren over haar bevindingen met betrekking tot de jaarcijfers over 2011.

Met vriendelijke groet,

Felix Arons
penningmeester

JAARVERGADERING

JAARVERSLAG 2010 VAN DE VERENIGING WADVAARDERS

het verslag van de werkzaamheden van de Vereniging

Op 30 januari 2010 was het zover, de Vereniging Wadvaarders kon haar 4^e lustrum vieren. Voor het houden van de jaarvergadering werd, overeenkomstig met voorgaande lustra, ook dit keer afgeweken van de vaste locatie te Harlingen. Gezien de plezierige contacten met Ecomare, opgedaan tijdens de Cursus Wad, werd besloten dit bij hen op Texel te organiseren. Dat dit een goed besluit was, bleek aan de enthousiaste deelname en de voortreffelijke service van Ecomare.

Nadat de deelnemers op het Horntje waren ontscheept, brachten speciale bussen de gasten naar Ecomare.

Het ochtend programma bestond uit een drietal lezingen.

Sieb Kemme (medeoprichter van de Wadvaarders) hield een aangrijpend betoog genaamd *Waar is mijn Dellewal gebleven*, over de vele veranderingen op het Wad t.g.v. nieuwe regelgevingen. Aan de hand van een powerpoint-presentatie werd inzichtelijk gemaakt welke aanpassingen de Waddeneilanden van West naar Oost (t/m Wangerooge) in de 20 jaar van het bestaan van de Wadvaarders hebben ondergaan.

Sophie Brasseur van Imares, ging in haar voordracht *Verstoringonderzoek bij zeehonden... op zoek naar grenzen* uitvoerig in op de verstoringen van zeehonden en het effect van de regelgevingen op de zeehondenpopulatie. Om een evenwichtige populatie zeehonden te behouden, dient een veilige afstand tot de dieren aan land aangehouden te worden. Naast de "zichtbare" verstoringen op zandbanken, treden ook verstoringen op wanneer de dieren in het water zijn. De presentatie gaf een goed overzicht van wat er verzameld is aan kennis betreffende verstoringen.

De rij van sprekers zou gesloten worden door Margreeth de Boer, voorzitter van de Raad voor de Wadden. Door het slechte weer kon zij niet komen maar de honneurs werden op zeer vakkundige wijze waargenomen door Eilard Jacobs. In de voordracht *Wadeen bestuurlijke jungle* werd ingegaan hoe de bestuurlijke organisatie van het Wad geregeld is. De titel van het betoog was bedacht door het bestuur. Het begrip "Jungle" heeft de associatie met het recht van de sterkste. Dit werd genuanceerd. Wél veel bestuurlijke drukte en zelfs een bestuurlijk doolhof. Deze bestuurlijke onduidelijkheid is een probleem. Naast de vele organisaties van belangenbehartigers, zijn er even zovele locale- en centrale overheidsinstanties. Anderzijds was er veertig jaar geleden slechts 1 orgaan, n.l. het Rijk, waarbij de verschillende bestuurlijke onderwerpen waren belegd bij verschillende ministeries. Ook dit was geen ideale situatie als gevolg van gebrek aan coördinatie binnen de rijksoverheid. Ondanks een advies in 1974 van commissie Mazure om het Wad te behouden als een natuurreservaat met 1 centraal bestuurlijk orgaan, zijn er nu als gevolg van een "Waddenwet" en 2 PKB's een wirwar van organisaties. Inefficiënt, ondoorzichtig en financieel onaantrekkelijk. "Moge de Rijksoverheid thans bereid zijn om de hand aan de ploeg te slaan en te komen met een voorstel voor een helder en slank bestuursmodel. Een voorstel ligt er. Nu de moed nog".

Na een korte plenaire discussie onder leiding van Jan Asselbergs, werd de ochtend afgesloten met het zingen van de Dellewal-wals. Daarna was er een mogelijkheid om Ecomare te bezoeken of deel te nemen aan een zangborrel.

Na het nuttigen van een uitgebreide lunch, werd om 14.00 gestart met de formele Algemene Ledenvergadering, welk verloop is weergegeven in een apart verslag.

Klokslag 16.00 uur kon Jan Asselbergs de ALV sluiten waarna onder genot van een hapje en drankje nog even kon worden nagepraat. Om 17.00 stonden de bussen gereed voor het vertrek naar de boot terug naar de vaste wal.

JAARVERGADERING

Overige activiteiten in het bestuursjaar 2010

De eerste helft van 2010 werd gekenmerkt door een verharding in de toon bij zowel LNV als de Wadvaarders. Afspraken betreffende communicatie werden door LNV niet nagekomen; overleggen met LNV werden op korte termijn opgezegd of verplaatst. Het oploeiende conflict had naar later werd verklaard mede te maken met door LNV ambtenaren als negatief en kwetsend ervaren bericht op de website van de Wadvaarders.

In de loop van het jaar vindt er een personeelwisseling plaats bij LNV Noord. Hoewel gevreesd wordt dat door deze personeelwisseling het nog moeilijker zal worden om met LNV zaken te doen, geven de nieuwe contactpersonen bij LNV duidelijker blijk van betrokkenheid en bereidheid tot luisteren. Verschillende pijnpunten worden uitgepraat.

Positieve ontwikkeling is dat LNV bereid is de samenstelling van de Expertgroep, de groep die de afsluitingen beoordelen moet, aan te passen. De LNV-stoelen zullen worden ingenomen door experts op deelgebieden, zoals door Hennie de Boer (BBZ voor de recreatieve vaarbelangen) en Sophie Brasseur (deskundige op het gebied van zeehonden).

Het bezwaarschrift van de Wadvaarders, ingediend eind 2009, tegen de genomen besluiten betreffende afsluitingen van gebieden door LNV voor 2010, wordt evenals bij andere indieners, ongegrond verklaard. Daarop besluit het bestuur de stap te zetten naar de Raad van State. Het beroep wordt ingediend op 1 juli 2010 via Trip advocaten kantoor. Het besluit van het bestuur is niet unaniem, Ciska van Geer is kritisch.

Op 19 juli wordt alsnog en spontaan de Boschplaat door de Overheid vrijgegeven.

In augustus krijgen we van LNV de plannen te horen voor het komend seizoen 2011. Naar mening van de Wadvaarders stelt ook nu weer LNV sluitingen voor zonder staafbare onderbouwing.

Op 3 december 2009 maken vertegenwoordigers van natuur- en recreatie-organisaties een start met het Pact van Rede. Aan de hand van dit initiatief hopen de aanwezigen een bijdrage te leveren aan de uitvoering van het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee. In een bijeenkomst op 17 april te Franeker, waarbij ook LNV, SBB, Fryske Gea en vogelverenigingen zijn uitgenodigd, had als doel een helder beeld te verkrijgen waar de (geografische) knelpunten en de punten van overeenstemming tussen belangenbehartigers en terreinbeheerders zitten. De deelnemers waren enthousiast. De verschillen bleken minder groot dan verwacht.

Helaas is monitoring overeenkomstig de afspraken bij het afsluiten van het Convenant niet gerealiseerd. LNV zou deze taak oppakken. Deze kreeg het niet van de grond en de taak werd overgenomen door SBB. Zij kwamen o.a. met het voorstel, dat participanten van het Convenant zouden kunnen meevaren met de Waddenunit van LNV om te kunnen zien hoe het waarnemen verloopt. De betrokken ambtenaar van LNV wenst hier echter geen gehoor aan te geven zolang er geen "stevig gesprek" is geweest tussen LNV, Watersportbond en de Wadvaarders betreffende de tekst op onze site. Verdere deelname aan monitoring voor de recreatie is op dat moment geblokkeerd. Inmiddels is er een gesprek geweest over de aanpak van de monitoring in 2011. Hierbij is voorgesteld om de participanten weer een prominentere rol te laten vervullen bij de monitoring.

Berichten: vanaf het eerste nummer in 2010, nr. 75, wordt Berichten in een nieuw jasje gestoken overeenkomstig de website. De omslag past bij de huisstijl.

Veel aandacht is besteed aan de lustrumuitgave, uitgebracht onder de titel "20 jaar strijdbaar" waarin de Wadvaarders Vereniging zich presenteert. Ingebed in prachtige foto's wordt het reilen en zeilen van 20 jaar belangenbehartiging weergegeven. De ups- en downs, de veranderingen, de tradities en de verwachtingen worden door verschillende schrijvers belicht.

JAARVERGADERING

Naast deze lustrumuitgave, is Berichten dit jaar nog 2x uitgekomen.

Website: onder verantwoording van Hans Fix, Dirk-Jan Schenk en Wim Blankenstijn wordt ook dit jaar de website van de Wadvaarders nauwlettend bijgehouden. De site werd in 2010 frequent bezocht, variërend tussen 10 a 15.000 x per maand.

Vanuit Gerke Brouwer en Maarten Snel komt het idee om een symposium te organiseren in het voorjaar van 2011. Als thema wordt gekozen voor een inhoudelijke benadering van de bestuurlijke problematiek. Vanuit verschillende disciplines (beheerders, handhavers en belangenbehartigers) zal getracht moeten worden een beeld te schetsen waar de problemen liggen en hoe deze op te lossen zouden zijn. Gezocht zal worden naar een krachtige dagvoorzitter die een goede, resultaatgerichte discussie, kan leiden. Hierbij wordt gedacht aan een bestuurlijke autoriteit. Naast de leden van de Wadvaardersvereniging, zullen ambtenaren en functionarissen van de bij het Wad betrokken instanties en de politiek uitgenodigd worden. Nadere uitwerking zal in het komend boekjaar plaatsvinden.

Cursussen

Vanuit de communicatiecampagne "Ik pas op het Wad" komt het initiatief om een ééndaagse cursus te organiseren voor vaarrecreanten. De aangeboden cursus heeft veel gelijkenis met de cursus die in 2009 door de Wadvaarders is gehouden bij Ecomare.

Daarnaast worden er voorbereidingen getroffen een meteo-cursus aan te bieden in het voorjaar van 2011. Deze cursus zou eerst plaatsvinden in 2010 maar doordat de cursusleider om gezondheidsredenen moest afzeggen en het bestuur niet snel een vervanging kon regelen, werd de cursus afgeblazen.

Afsluitdijk

Ontwikkelingen rond aanpassingen van de Afsluitdijk worden nauwlettend gevolgd door het bestuur. Op het moment van het opstellen van dit verslag zijn de stakeholders gekomen tot een lijst met aanbevelingen waaraan de vernieuwde dijk moet voldoen. Men stelt voor de zilte teelt meer te ontwikkelen, een naviduct met nieuwbouw van (2) schutsluizen en een brakwaterzone tussen zout en zoet. Aan beide zijden van de dijk moeten meer recreatiemogelijkheden gecreëerd worden. Het project wordt verder uitgewerkt. De kans van slagen met het huidige bezuinigingsbeleid moet worden afgewacht.

Vuurtorens

Namens de Wadvaarders zetten Maarten Snel en Hans Detmers zich in voor het behoud van menselijke ogen op de vuurtorens. Hierbij worden politici betrokken, zoals Lutz Jacobi en Joop Atsma. Dit leidt onder andere tot het aannemen van een motie in de 2^e Kamer waarin voor alle typen schepen de vaarveiligheid gewaarborgd moet zijn. Ondertussen heeft RWS de nieuwe werkwijze en apparatuur op beperkte schaal getest.

Winterbijeenkomsten Wadvaren langs Rijn en IJssel

Ook dit jaar wordt weer 2x een winterbijeenkomst gehouden. Centraal stond het thema veiligheid op het Wad naar aanleiding van de plannen van RWS om de bemanning van vuurtorens te vervangen door radar en superkijkers. De spreker was Hans Detmers.

Het bestuur in 2010 werd gevormd door Jan Asselbergs (voorzitter en verantwoordelijk voor de interne communicatie en het onderhouden van externe contacten), Karel Helder (vice-voorzitter en verantwoordelijk voor externe activiteiten zoals: Ogen en Oren, monitoring, TOW, beheerscomm. Razende Bol), Jaap Bosch (secretaris en verantwoordelijk interne verenigingszaken), Felix Arons (penningmeester) en Ciska van Geer (bestuurslid, denktank). Het bestuur is in het verenigingsjaar 2010 9 keer bij elkaar geweest.

In de kascommissie 2010 hebben zitting: Theo te Winkel en Jaap de Jong. Eind 2010 bedroeg het ledental: 1145

Namens het bestuur

J.C.Bosch

secretaris Wadvaarders

Onze bakens voor 2011 staan in het kader van de veranderende politieke wind uit Den Haag:

1. Grote aandacht en oplettendheid inzake de kabinetsplannen.

Het samenvoegen van ministeries en het voornemen het natuurbeheer naar de regio's te brengen zien wij als bedreigend, met name omdat de handhaving hoogstwaarschijnlijk anders zal worden georganiseerd. Een slechte zaak, omdat we juist het gevoel kregen dat naar onze argumenten werd geluisterd en dat er naar werd gehandeld.

De vrees is gerechtvaardigd dat wij straks met veel meer partijen moeten onderhandelen dan thans. Het goede nieuws is dat de samenwerking tussen de belangenbehartigers en de beheerders steeds intensiever is. Het Pact van Rede lijkt een sterk platform te worden om deze strijd te voeren.

2. Wadvaarderscongres, over de bestuurlijke inrichting van het Waddengebied, voorjaar 2011

In brede kring werd ons voorstel voor een congres over de bestuurlijke "jungle" rond het Wad aanvaard. Het zal nog best wat energie en aandacht vergen om dat in de steigers te krijgen.

Wij streven er naar om als sluitstuk een bewindspersoon de conclusies te overhandigen.

3. De Leidraad inzake Afsluitingen o.g.v. artikel 20 Nb-wet scherp volgen, van de handhavers eisen dat ze zich aan de afspraken houden.

De Expertgroep raakt gaandeweg bevolkt met externe deskundigen en dat is pure winst. Nu blijkt dat sommigen in de Expertgroep nog niet inzien dat hun werk zich dient te concentreren op het verbeteren van het wetenschappelijke gehalte van de argumentatie voor de Art 20 gebieden. Daar ontbreekt het nog steeds aan.

4. Geen onnodige afsluitingen voor zeehonden en zeker geen nieuwe.

Gebieden vrijgeven die slechts vanwege zeehonden gesloten werden lijkt bespreekbaar te worden. Ook de erecode zal weer tegen het licht gehouden moeten worden, in het bijzonder als het gaat over de gedragslijn tegenover de zeehonden.

Het ziet er naar uit dat delen van de grote platen weer begaanbaar worden en dat er een doorvaart bezuiden de Blauwe Balg komt.

5. Geld voor leuke dingen wordt schaars.

Financiële ondersteuning voor bijvoorbeeld de Ecomare cursus heeft in 2010 te weinig aandacht gekregen. De kille Haagse wind doet vermoeden dat de kansen er niet beter op zijn geworden.

6. Wadvaarders zijn voorstander van het "menselijk oog" op de vuurtorens.

Samen met andere belanghebbenden is de vereniging Wadvaarders betrokken bij de evaluatie van een nieuw systeem voor zeeverkeersbegeleiding. Sceptis overheerst bij ons, maar misschien kunnen de feiten aantonen dat het nieuwe systeem voor alle scheepstypes even veilig is.

7. Wij zijn ambassadeurs van het Wad.

Steeds duidelijker klinkt door dat men ons ziet als ambassadeurs van het Wad. Zo lijkt het er op dat de resultaten van ons grote onderzoek naar verstoringen uit 2003 t/m 2006 alsnog hun verdiende plaats krijgen in het project Monitoring. Dat is mooi, want nog steeds heeft men het in ambtelijke kringen over sluispassages als grondslag voor de ontwikkelingen op het Wad.

Mosselbanken op de kaart

De mosselbanken in de Waddenzee groeien de laatste jaren weer flink, soms steken ze al een meter boven de wadbodem uit. Ik vind het schitterend, we hebben er weer een heel nieuw landschap bij naar mijn gevoel. Natuurlijk is dat niet waar; het is juist het herstel van een oud landschap, maar in de tachtiger jaren was ik nog niet zo'n actieve droogvaller. In die tijd heb ik dit geweldige mossellandschap niet meegekregen. Lopend tussen de mosselbanken, wat overigens een spannende bezigheid is, zie ik kleine beekjes met stroomversnellingen en zelfs watervalletjes. In het heldere water zie ik allerlei algen en dieren. Natuurlijk groeien er ook oesters tussen de mossels, maar in de Oostelijke Waddenzee niet zo erg veel. We zien ook steeds meer nieuwe beesten die zich thuis voelen bij de mosselbanken, zoals anemonen, keverslakken en muiltjes. Anemonen zien er uit als een bultje gelei van een centimeter op een schelp of steen. Als je het in een glazen pot met zeewater doet, kun je later aan boord genieten van het opengaan. Een mooie bloemstructuur met verschillende pasteltinten die bij de minste aanraking weer verandert in een bultje gelei.

Foto: Marjan Vroom

De Asgrauwe keverslak ziet er primitief uit, met 8 overlappende platen op de rug, een beetje als een pissebed van 1 tot 2,5 cm lang. Het heeft een heel sterke zuigvoet en schraapt de algen van de schelpen. Het Muiltje is een ovaal schelpje van maximaal 5 centimeter.

Terwijl ik zo loop te genieten, bedenk ik me dat ik niet graag per ongeluk vast zou raken

Foto: Marjan Vroom

op zo'n mosselbank. We zullen met de kimkielen flink scheef zakken. Ook voor de mosselbank is het niet best als er een schip op terecht komt. De kapotte schelpen zijn misschien niet zo heel erg, ze vormen weer voedsel voor andere beesten, maar de natuurlijke vorm wordt flink verstoord met extra erosiekansen. De beste methode om dit ongewenste vastlopen te voorkomen is natuurlijk dat de mosselbanken in onze navigatiekaarten staan. Dan kunnen we er met een boogje omheen varen. Imares heeft de locatie van de mosselbanken digitaal beschikbaar. In de kaart kan een hoge mosselbank worden weergegeven als gevaarlijk met een symbool of afkorting voor mossel/oesterbank. Minimaal zou het als "vuile grond" of "Obstn", obstructie, in de kaart moeten staan.

Ik heb dit voorgelegd aan andere varenden op het Wad, die het van harte met me eens zijn. Ook een bekende wetenschapper op het gebied van mosselbanken, Norbert Dankers van Imares op Texel, was het met me eens. Dus recreanten en natuur, iedereen wordt er beter van als de oude hoge mosselbanken in kaart worden gezet.

Mosselbanken op de kaart (vervolg)

Toen heb ik de Hydrografische Dienst dus maar eens gebeld en gemaïld met de vraag of dit mogelijk is. Ik kreeg heel vriendelijk antwoord van de heer Taal, die vertelde dat dit nieuw is voor de Hydrografische Dienst. Hij heeft het met enkele mensen besproken. Het voorlopige antwoord is negatief, omdat men zich afvraagt of het nautisch belang wel zo groot is. Bovendien staat er al zoveel in de kaarten van de Waddenzee (ook mosselpercelen bijv.) en de leesbaarheid van de kaart is natuurlijk heel belangrijk. Met andere woorden men was wel geïnteresseerd maar nog niet overtuigd.

De heer Taal was verbaasd dat de banken echt al bijna een meter hoog zijn. Ik heb hem

foto's gestuurd die dat enigszins laten zien. Hij was ook geïnteresseerd in onze ledenvergadering, om de gebruikers van hun kaarten eens te ontmoeten. Dit bracht me op het idee dat we een workshop kunnen organiseren tijdens de jaarvergadering, waarbij we met iemand van de Hydrografische Dienst om tafel kunnen zitten om de problematiek te bespreken. Misschien kunnen we de Dienst dan overtuigen van het belang van de vermelding in de kaart. In het programma van 29 januari kun je zien of dit plan is gelukt.

Marjan Vroom

Foto: Marjan Vroom

Zeeverkeer soms uit zicht van vuurtorens

L.C.
18-12-
2010

HARLINGEN - Rijkswaterstaat heeft geen vertrouwen in het camera-systeem dat de vuurtorenwachters moet vervangen.

Camera's als vervanging van het menselijk oog op de vuurtorens voldoen niet. De beelden blijken onvoldoende scherp, bevestigt woordvoester Paula Hoff van Rijkswaterstaat.

Tijdens de verschillende inci-

denten op de Waddenzee van de laatste weken bleek ook dat de radar van Schiermonnikoog te wensen overlaat. De vastgelopen veerboot Monnik was niet te zien op het scherm.

Verkeersleiders keurden de nieuwe radar af. „Dit doet afbreuk aan de veiligheid van het schip, de bemanning en het verkeersgebied.”

> pagina 15

Vuurtorenwachters blijven voorlopig nog onmisbaar

LC
18-12-
2010

VERVOLG VAN VOORPAGINA

HARLINGEN - Vuurtorenwachters zijn nog niet vervangbaar door camera's, concludeert Rijkswaterstaat. De beelden zijn onvoldoende scherp.

Uit interne stukken blijkt dat vooral de lichtinval van de zon camera-beelden hindert, evenals het schijnsel van de vuurtoren. „TNO voert nu testen uit met de beelden”, zegt woordvoester Paula Hoff van Rijkswaterstaat.

De Zeeuwse Radar Combinatie heeft de camera's 2,5 jaar geleden geleverd. Na aanbesteding kwam dit bedrijf als goedkoopste uit de bus. Hoewel er problemen zijn met de camera's, gaat Rijkswater-

staat toch door met het project. Na twee-eneenhalf jaar heeft de combinatie nog steeds geen goed werkende apparatuur kunnen leveren. Rijkswaterstaat gaat door met het project.

Het is uiteindelijk de bedoeling dat er op Terschelling in de zeevaartschool een zeeverkeerscentrale wordt gevestigd. Van daaruit waken de verkeersleiders met camera's over de zee. Die hangen op vijftig meter hoogte op vuurtoren de Brandaris. Het gaat vooreerst om een proef van een jaar. Het is evenwel onduidelijk wanneer de bouw van de zeeverkeerscentrale in de zeevaartschool op Terschelling van start gaat.

De vuurtorenwachters zijn niet tegen de nieuwe technologie.

Erwin Rob, actievoerder voor de torenwachters. FOTO ANNE ZONDRAGER

„Het moet gewoon deugen”, weet Erwin Rob van de Eigen Veerdienst Terschelling.

„Vervanging van het menselijk oog mag niet gebeuren als de apparatuur slecht is. En dát is aan de orde. Maar Rijkswaterstaat verdraait en verdoezelt de feiten om alles mooier te laten lijken dan het is.”

Uit angst voor maatregelen van hun werkgever willen de verkeersleiders van Rijkswaterstaat niet praten. „Ze zijn ongerust, zowel over de represailles als de nieuwe apparatuur”, aldus Rob.

Hij startte vorige week een protestactie. Tweeduizend mensen steunen zijn protest, onder wie de directeur van de reddingsdienst KNRM.

Laatste nieuws, laatste nieuws, laatste nieuws

Tijdens het opmaken van dit nummer van de Berichten kwam er geheel onverwacht belangrijk nieuws los over de vuurtorens. Staatssecretaris Joop Atsma zou op dinsdag 21 december een werkbezoek brengen aan Terschelling. Dit bleek een dekmantel voor een persconferentie met de inmiddels bekende inhoud: de vuurtorens blijven bemand. Dat klinkt mooi, al zijn er zeker nog wel vraagtekens bij te plaatsen. Zitten de mensen daar alleen om een duinbrand te signaleren? Of ook voor surfers, kanovaarders, visbootjes, kleine zeilschepen, grotere zeilschepen, begeleiden van reddingsacties, aanwijzingen aan beroeps- en recreatievaart ter voorkoming van aanvaring of stranding? Het besluit van de staatssecretaris is naar onze mening een stap in de goede richting: de veiligheid garanderen, het menselijk oog als aanvulling op wat de nog te ontwikkelen apparatuur allemaal schijnt te gaan presteren, cq. zou moeten gaan presteren.

Bij de beoordeling van de apparatuur blijven wij als belanghebbenden betrokken, conform de besluiten die daarover reeds genomen zijn.

In de Leeuwarder Courant werd over de vuurtorens als volgt bericht, woensdag 22 december

Laatste nieuws, laatste nieuws, laatste nieuws

Brandaris en uitkijkpost Schiermonnikoog blijven overdag bemand

Vuurtorenwachters nog ongerust

MARSCHA VAN DER VLIET

WEST-Terschelling - De vuurtorenwachters houden hun zorg over de verkeersveiligheid op de Waddenzee, ook al blijven ze voorlopig op hun post.

Staatssecretaris Joop Arma van infrastructuur en milieu maakte gisteren bekend dat de verkeersbegeleiders op Terschelling en Schiermonnikoog overdag op hun vuurtorens blijven.

Arma traktteert niet de stekker uit het plan om camera's en radars het menselijk oog te laten

vervangen. „Elders kan het ook, dus waarom hier niet?”

Op zijn vroegst zal dit over twee jaar zijn. „De apparatuur voldoet nu nog niet aan onze eisen”, aldus Arma. „Maar de ontwikkeling ervan gaat wel door.” De zeeverkeerscentrale Waddenzee komt dan zoals gepland in het Maritiem Instituut Willem Barentsz op West-Terschelling.

In de Brandaris en de toren op Schier blijft bewaking tussen zonsopgang en zonsondergang, belooft Arma. „Beginnende duinbranden en surfers in problemen zijn typische zaken die

menschen vanaf vuurtorens beter waarnemen dan camera's.”

Hierin zit ook de pijn bij de vuurtorenwachters. „Wij vrezen dat ondeskundige bemanning overblijft op de toren als wij naar de zeeverkeerscentrale vertrekken”, aldus verkeersleider Jan Wever namens een groot deel van zijn collega's.

„Daarbij geloof ik niet dat het menselijk oog door een apparaat vervangen kan worden. Ook 's nachts niet.” Wever en zijn collega's noemen het postloof dat Arma in het voorjaar naar het eiland komt om over hun ervaringen

Apparatuur voldeelt nog niet aan de eisen

Staatssecretaris in voorjaar op werkbezoek

Bewaking kost zo'n €800.000 extra

gen te praten. „Rijkswaterstaat, onze werkgever, heeft onze kant van het verhaal nooit willen ho-

ren. Dit is dus een stapje vooruit.”

Intussen toetst een onafhankelijke commissie van deskundigen of de nieuwe apparatuur vol doordoe functioneert. De hardware wordt ontwikkeld door de Zeeuwse Radar Combinatie (ZRC). Deze zou volgens het contract al lang klaar moeten zijn. Uit verschillende testen blijkt dat de radars en camera's van de ZRC veel mankementen vertonen.

De extra personeelskosten van de bewaking zijn zo'n €800.000. Deze worden betaald door het rijk. De burgemeesters Jurriët Visser van Terschelling en Bert Swart

van Schiermonnikoog zijn blij met het besluit, al houden ze vragen. „De veiligheidsgarantie noem ik in elk geval klasse”, zegt Swart.

Volgens de Vereniging van Wadvaarders biedt het besluit perspectief. „De waarde van het menselijk oog is erkend met het besluit om de torens gemiddeld twaalf uur per etmaal bezet te houden. Dat is een stap vooruit”, aldus Maarten Snel. „We geloven vooral nog niet dat een camera-beeld situaties op zee kan overzien. Al willen we ons best laten overhalen.”

Oproep cursus Meteorologie

Op zaterdag 26 februari zal een cursus Meteorologie worden georganiseerd bij voldoende deelname. De cursus zal worden gegeven door een erkend weerkundige: dhr. Henk Huizinga. Bij meer dan 30 deelnemers zal de prijs, inclusief uitgebreid cursus materiaal, circa € 80.- pp zijn. De cursus zal in een nog nader te bepalen locatie centraal in het noorden des lands gehouden worden.

Om een goede inschatting te maken betreffende het aantal deelnemers, verzoekt het Bestuur u zich indien u interesse hebt z.s.m. te melden bij dhr. J.C. Bosch, secretaris Wadvaarders (jaap.bosch@crv4all.com).

Vuurtorens en de ZeeVerkeersCentrale (ZVC)

Het blijkt nog niet mee te vallen om apparatuur te ontwikkelen die het menselijk oog kan vervangen. De nieuwe radar van Schier werkt (nog) niet naar behoren. Nieuwe camera's worden getest, maar blijken in de praktijk (nog) niet te voldoen. Medio december erkende de woordvoerder van Rijkswaterstaat dat de beelden nog onvoldoende scherp zijn; zie blz 26. Samen met andere belanghebbenden maken de Wadvaarders deel uit van de werkgroep die de evaluatie van het nieuwe systeem gaat opzetten en uitvoeren, conform de motie die daarover door de hele Tweede Kamer is aangenomen (maart 2010). Met RWS zijn over die evaluatie de volgende afspraken gemaakt, medio december bevestigd door het districtshoofd:

- de evaluatie wordt geleid door een onafhankelijke voorzitter;
- de criteria voor evaluatie worden tevoren vastgelegd;
- tevoren wordt beschreven wanneer de uitkomst positief dan wel negatief is;
- er komt een vorm van nulmeting;
- de informatie zoals die bij de huidige verkeersleiders bekend is, wordt betrokken bij de evaluatie en de nulmeting;
- tussentijdse evaluaties van de beoogde nieuwe apparatuur worden in de werkgroep van belanghebbenden besproken;
- het resultaat van de evaluatie wordt als advies aan de commissie van deskundigen uitgebracht; die commissie adviseert aan de minister.

Foto's: Piet Sinke

Als eerste zullen we het camerasysteem onder de loep nemen; naar verwachting begin 2011. Pas als dat voldoet, wordt de zaak geïnstalleerd en wordt de ZVC ingericht. En daarna komt er een vergelijkingsjaar waarin oud en nieuw parallel aan elkaar worden getest.

Om te kunnen beoordelen of de kwaliteit van het nieuwe camerasysteem in de praktijk vergelijkbaar is met die van de huidige situatie willen we een overzicht verkrijgen van de taken en de kwaliteit van het werk van vandaag-de-dag. Een dergelijk overzicht is niet eenvoudig bij RWS voorhanden. Dus creëren we dat overzicht door middel van een vraag aan alle achterbannen van de belanghebbenden, dus bij deze aan al onze leden.

OPROEP aan allen:

Stuur ons een lijstje met taken die de Brandaris en de toren van Schier naar jouw mening in de huidige situatie vervullen; en geef aan welke taken je daarvan het belangrijkste vindt.

Stuur dit aan: j.detmers@hccnet.nl of:
H. Detmers, Fiifgeawei 16,
8626 GB Offingawier.

Vuurtorens en de ZeeVerkeersCentrale (ZVC) (vervolg)

Deze vraag geldt voor alle achterbannen en belanghebbenden. Het zou mooi zijn als RWS die vraag ook zou stellen aan de meest ervaren verkeersleiders.

In januari gaan we de antwoorden op deze vraag bijeen brengen, rubriceren en gereed maken voor een vergelijking met het nieuwe systeem. Naar verwachting kunnen we tegen die tijd werken onder leiding van een onafhankelijk voorzitter; gesprekken daarover zijn reeds gaande, maar nog strikt vertrouwelijk.

Tenslotte nog dit:

Er zijn mensen die op voorhand tegen het ontmannen van de torens zijn. Zie daarvoor de website www.reddebrandaris.nl. Wij zitten daar iets anders in. Op onze site vragen we om praktijkervaringen met de vuurtorens die voor ons van groot belang (en soms van levensbelang) zijn of zijn geweest. Zo creëren wij een "Witboek menselijk oog".

Het is aan alle betrokkenen bekend, dat de vereniging Wadvaarders sceptisch staat tegenover het nieuwe systeem. Wij zijn echter bereid ons te laten overtuigen door de feiten. In een objectieve evaluatie waarin alle gegevens, alle kennis en alle ervaring wordt meegewogen kunnen en moeten die feiten op tafel komen.

Namens het bestuur,
Hans Detmers
Maarten Snel

Terug

"Ja we moeten langzamerhand toch maar eens terug", hoor je van je burens in de jachthaven van Spieker- Lange of een ander -oog. "Heen" is geen probleem, vloed mee, wind mee, zeilen maar. Of toch niet? Oostwaarts varende met een prima bezeild westenwindje en met nog een zee van tijd, bovendien vloed mee, word je systematisch opgelopen door op de motor varende zeiljachten. De huik zit nog op het grootzeil, dat kan ik billijken, want het is een heel werk zo'n huik er af te halen en als het gaat regenen zou je zeil nat kunnen worden. Maar ook de rolgenua blijft stijf opgerold. Het zijn allemaal schepen die met uitgerolde genua beduidend harder lopen dan onze boot met genua, kluiver, grootzeil +

bezaan samen. Maar eerlijk is eerlijk, op de motor gaan zij nog ietsje harder.

Wij houden meer van een **zeil**vakantie en "heen" lukt dat ons prima. Het helpt natuurlijk wel dat we dit jaar niet gehinderd worden door een te bereiken doel, we scharrelden gewoon wat rond op het Wad. "Terug" is het toch een ander verhaal. Deze zomer hield de verhouding tussen westenwind en wind uit andere richtingen zich keurig aan de statistieken en waren de momenten met een bezeilde westwaartse koers even frequent beschikbaar als ligplaatsen in de haven van Vlieland. Omdat we willen zeilen is het dan ook zaak die momenten te gebruiken.

We waren westwaarts gescharreld tot Baltrum toen het weerbericht de volgende dag een vriendelijk briesje uit het zuidoosten beloofde. En sterker nog, de weersverwachting kwam uit! Dus voeren wij vrolijk en ruim bezeild het traject van de vorige dag weer terug. En nog verder, want we zijn maar gelijk buitenom doorgevaren tot de Zuidoost Lauwers.

Maar de werkelijkheid is dat de meeste tijd van onze westwaartse koers de wind, zoals ieder jaar, uit de richting kwam waar we juist heen wilden. Er bestaat een reeds lang vergeten manier om daar dan toch zeilend tegenin te komen en die heet "kruisen". Nou moet ik daarbij wel zeggen dat de voortgang bij kruisen tegen de stroom in met onze boot overeenkomt dan wel minder is dan bij ankeren. Dus we kruisen met stroom mee of bij stil water. Dat gaat prima, zeker op het Duitse Wad als de vloed al wat gevorderd is. Ook met onze 1 m diepgang is er dan voldoende ruimte voor lange slagen. Dat doen we dan met behulp van analoge electronica, namelijk het echolood. We lopen zo nu en dan vast (want de steilheid van de geulranden is vaak evenredig met de hoopvolle diepte die het echolood ons vlak van tevoren nog voorhoudt), maar dan helpt het stijgende water ons vlot weer los. Is het eenmaal hoogwater geworden, dan willen we op het wantij zijn, want daar heb je dan zeeën van ruimte voor mooie slagen en geen steile randen. Soms lukte dat ook deze zomer. Daarna met afgaand tij aan de andere kant verder kruisen met weer stroom mee

Terug (vevolg)

natuurlijk. In theorie prachtig, maar op een of andere manier heeft de stroom het bij ons niet altijd zo op met theorie en stroomt het nog tegen aan de andere kant van het wantij.

Zo kruisend tot ruim buiten het beprikte of betonde water blijft geheel duidelijk waar de vaarroute ligt. Daar vaart namelijk een onafgebroken stroom zeilbootjes op de motor (en motorbootjes ook op de motor natuurlijk). Zorgvuldig de kronkelende prikkengeul volgend (want je kunt maar nooit weten of er niet een verborgen rotsblok buiten de beprikte geul ligt per slot). De achterstagen gepavoiseerd met plakkers waarmee ze vol trots laten zien in welke havens ze geweest zijn en vooral hoe lang ze daar wel niet gelegen hebben. Gelukkig zijn er vaak nog wel een paar kruisende boten al dan niet met Wadvaardersvlag. Die laten ons dan duidelijk blijken dat het best sneller kan.

Stroom mee en met het tij zo ver mogelijk komen, staan helaas op gespannen voet met elkaar. Of anders gezegd, de Waddeneilanden hadden ze wat langer moeten maken zodat je echt wel één tij nodig hebt om ze te passeren. Dus hebben we “terug” vaak stukken wind én stroom tegen. Maken wij dan een ankerstop tot het volgende tij? We kijken meestal wel uit, behalve natuurlijk toen die ankerstop keurig 's nachts viel. We vertrokken met het avondtij uit Spiekeroog en de wind was, zonder dat iemand dat op radio of marifoon verwacht had, met het zakken van de zon naar het noordoosten geruimd. Het werd een prachtige tocht langs de prikken van het Langeooger Wattfahrwasser. We hadden voor donker best nog de haven van Langeoog kunnen halen, maar we gingen natuurlijk heerlijk voor anker toen we het wantij over waren en de stroom nog tegenliep. We hadden de volgende ochtend rustig de tijd om op te staan, want het volgende wantij, het Baltrum Wattfahrwasser is voor ons vroeg in het tij toch nog te droog. De beloofde zuidenwind was er en we konden rustig verder zeilen tot Norderney. Daar draaide hij, zoals ook al beloofd naar zuidwest zodat we onszelf niet hoefden te vermoeien met naar buiten varen en boven Juist nog wat verder westwaarts komen.

En de rest van onze westwaartse tocht? Toen zat het soms niet meer mee, te weinig wind om tegen de stroom te varen, westelijk bovendien en nog meer wantijen te gaan. Kijk daarvoor heeft ons schip nou een motor.

Eilard Jacobs

Zeekanoërs zijn ook wadvaarders

Als kersvers lid van de Wadvaarders en vermoedelijk een van de weinige zeekanoënde leden, zo niet de eerste en enige, lijkt een introductie van wadkanoërs op zijn plaats voor al die vaarders van plezierjachten, platbodems en zeilschepen en van wat er nog meer aan schepen rondvaart op het Wad.

Ik ben Robbert van der Eijk, 64 jaar oud en getrouwd met Marlies en woon in Groningen. In het dagelijks leven ben ik directeur van InDat, een data entry bedrijf, maar van oorsprong ben ik veldbioloog en probeer ik mijn vrije tijd te verdelen tussen onderzoek en kanoën. Sinds 2004 vaar ik op het Wad, voornamelijk het oostelijke deel. Kanoën op groot water, zoals het Wad doe je ten minste met zijn tweeën en liefst met meer mensen. Ik vaar samen met Marlies of met vrienden en vaak doen we mee met tochten georganiseerd door de zeekanogroep van GKV, de Groninger Kano Vereniging. Omdat voor zeekanoërs een centrale informatiebron nog niet bestond, heb ik een website opgebouwd met informatie over kanoën in het Waddengebied. De site bevat veel relevante informatie over het Wad, die ook voor andere gebruikers van het Wad nuttig kan zijn; neem maar eens een kijkje op www.wadkanovaren.nl.

Zeekanoërs zijn de (bijna) onzichtbare wadvaarders. Want is het niet zo dat een kanoër op het Wad door de overige gebruikers van het Wad in het algemeen letterlijk over het hoofd wordt gezien omdat die zo laag boven het water ligt? Om dan als uit het niets in een jachthaven van een van de eilanden op te duiken. “Zijn jullie echt in die kleine bootjes van de overkant gekomen”, wordt ons geregeld met enig ongeloof gevraagd.

Zeekanoërs zijn ook wadvaarders (vervolg)

Even opscheppen

Kortom de hoogste tijd voor een nadere kennismaking. En misschien bent u na lezing wel een beetje jaloers dat u niet ook in een zeekano vaart (maar kanoën kun je tot op hoge leeftijd leren en doen, dus wat let u). Juist door zijn kleine omvang en geringe diepgang kan een zeekano vrijwel overal op het Wad komen. Desnoods is 30 cm water genoeg en anders wandel je toch een stukje over het Wad – zo lang er maar een paar cm water staat - naar dieper water met je kano aan een touwtje achter je aan. Zelfs de meeste slenken op de eilanden zijn voor kano's toegankelijk.

Een zeekano is juist omdat hij met handkracht wordt voortbewogen en vanwege zijn lengte (kleiner dan de afstand tussen de toppen van twee grote golven) misschien wel zeewaardiger dan menig plezierbootje; een geoefende zeekanoër kan met 5Bft en met golven van 1 m nog steeds het Wad op. Een zeekanoër kan tochten maken over zee om de eilanden heen of naar de Duitse en Deense Wadden varen. Een beetje grootspraak is dit wel, want één heel belangrijke voorwaarde geldt daar wel bij: de kanoër moet goed geoefend en ervaren zijn, een uitstekende conditie hebben en zijn kano volledig kunnen beheersen, ook

onder moeilijke omstandigheden. En de uitrusting van kano en persoon moet vanzelfsprekend in orde zijn.

De kano

Laten we eerst maar eens kijken waar een zeekanoër het zoute water mee opgaat. U hebt misschien wel eens een zeekano bekeken als die naast een jachthaven lag (in tegenstelling tot veel Duitse jachthavens hebben Nederlandse jachthavens zelden voorzieningen voor zeekano's getroffen). De zeekano, vaak ook kajak genoemd als onderscheid met de kano's voor op het vlakke zoete water, is een boot van meestal iets meer dan 5 m lengte en met een breedte in het midden van iets meer dan 50 cm. De boot is in drie compartimenten ingedeeld die door schotten van elkaar zijn gescheiden. Het voorste en achterste gedeelte kan geopend worden via een waterdicht luik, zodat je daar (vaak veel) bagage in kwijt kunt. Een intacte zeekano kan door die afgesloten compartimenten niet zinken. Het midden-gedeelte is de kuip, met een laag kanostoeltje en naar voren genoeg ruimte voor benen en voeten. Als je in de kano zit, is de kuip af te sluiten met een spatzeil dat je om je middel draagt. Voor op het dek zit een kompas ingebouwd.

Foto: R vd Eijk

Zeekanoërs zijn ook wadvaarders (vervolg)

Langs de zijkanten lopen zgn. grijplijnen om de boot vast te kunnen grijpen. Tegenwoordig hebben de meeste zeekano's achter een scheg die je in of uit kunt trekken om daarmee de kano meer of minder koersvast te maken.

De persoonlijke uitrusting

De uitrusting van de zeekanoër is in de loop der jaren steeds professioneler geworden en afgestemd op de weersomstandigheden en de veiligheid. Zo is het gebruikelijk om een neopreen pak en thermokleding aan te hebben met daar overheen een waterdichte anorak. Alleen met warm weer en warm water in de zomer kun je je luchtiger kleding permitteren. Afhankelijk van het weer ben je meer of minder warm gekleed, maar meestal heb je het eerder te warm dan te koud tijdens het varen. De kou komt vaak pas bij het uitstappen. Daarom heeft een zeekanoër bijna altijd reservekleding voor zowel aan land als voor tijdens het varen bij zich in

waterdichte zakken. Een zwemvest is standaard. Ook een mobieltje in een waterdicht hoesje heeft bijna elke zeekanoër bij zich. Sinds het toegestaan is een mobiele marifoon te hebben zonder een bijbehorende vaste marifoon halen steeds meer kanoërs hun marifooncertificaat en nemen een marifoon mee op hun tochten op het zoute water. In de regel nemen ze enkele vuurpijlen mee, maar met de intrede van mobiel, marifoon en "spot"*) is de noodzaak daarvan wat afgenomen.

De zeekanoër

De boot en de uitrusting voor een kanoër moeten natuurlijk in orde zijn, maar minstens zo belangrijk is de kanoër zelf. Een zeekanoër moet over voldoende conditie beschikken (als regel moet hij/zij twee keer de afstand aankunnen als hij van plan is te varen), over een goede kanotechniek beschikken, thuis zijn in navigatie en bij voorkeur het gebied dat hij wil bevaren kennen en op zijn minst van

Zeekanoërs zijn ook wadvaarders (vervolg)

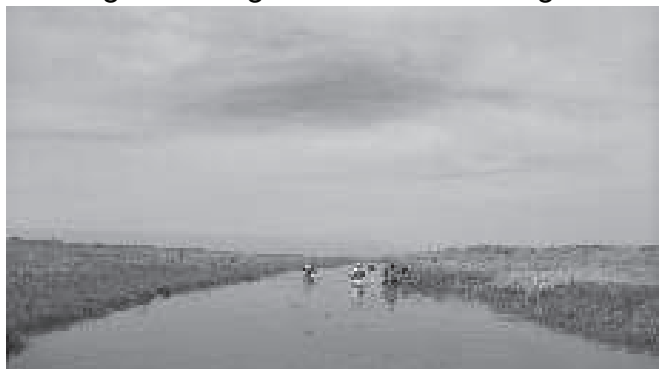
tevorende zeekaart hebben bestudeerd. De meeste zeekanoërs hebben een opleiding gehad bij een van de landelijke kano-organisaties of bij een van de vele Nederlandse kanoverenigingen. De organisaties kennen verschillende niveaus van bekwaamheid, waarvoor examens kunnen worden afgelegd. Iedereen is vrij om met een kano het Wad op te gaan, maar gelukkig komt het nog maar zelden voor dat een onervaren iemand onbezonnen zonder begeleiding van een ervaren kanoër in zijn kano het zoute water opvaart. De enkele keer dat het wel gebeurt, lees je vaak later in de krant dat er weer een kanoër is gered nadat die was omgegaan. Dodelijke ongelukken met kanoërs op het Wad zijn mij niet bekend, hachelijke avonturen van ervaren kanoërs wel.

Een goede kanoconditie onderhoud je vooral door te kanoën, en kun je maar gedeeltelijk opbouwen in de sportschool of door een andere sport er bij te doen. Veel kanoërs varen daarom de winter door, zij het voornamelijk op zoet water en zolang er geen ijs ligt.

De veiligheidsmaatregelen

Veiligheid heeft bij zeekanoërs een hoge prioriteit. De zorg voor een goede conditie, uitrusting, communicatiemiddelen, voldoende vaardigheden en kennis van navigatie zijn al genoemd als onderdelen voor een zo groot mogelijke veiligheid. Daarnaast bereiden zeekanoërs zich goed voor op elke tocht; welke route wordt er gevaren, hoe is het tij, hoe hoog en krachtig zijn de golven, hoe is het weer? Elk jaar doen zeekanoërs mee aan reddingsoefeningen, voor als er iemand mocht omgaan. De meeste zeekanoërs kunnen zich zelf redden door te eskimoteren, als hij/zij is omgegaan.

Vanwege de veiligheid wordt er als regel in

groepsverband gevaren, waarbij één van de kanoërs als tochtleider optreedt.

Waar varen zeekanoërs

Door hun geringe omvang en geringe diepte kunnen zeekanoërs op vrijwel alle plekken van het Wad varen. Ook de platen die bij hoogwater onder water lopen, zijn voor kanoërs te bevaren, wat het vaarareaal sterk vergroot in vergelijking met als je je tot de geulen moet beperken. Het vaargebied strekt zich uit over het hele Nederlandse, Duitse en Deense Wad. In het algemeen houden zeekanoërs dagtochten van het vaste land naar een van de eilanden of platen. Bij meerdaagse tochten wordt er vaak van eiland naar eiland gevaren, waarbij op de Nederlandse eilanden de voorzieningen voor kanoërs bij de jachthavens node gemist worden. De jachthavens op de Duitse eilanden hebben meestal een grasveldje beschikbaar voor kamperende kanoërs. Hoewel ervaren kanoërs tot 100 km per dag kunnen afleggen, liggen de afstanden voor een dagtocht meestal tussen de 30 en 40 km. Dat maakt het oostelijk wad vanaf Ameland en het Duitse wad aantrekkelijker voor de meeste kanoërs dan het westelijke wad, waar de afstanden tussen het vaste land en de eilanden groter zijn. Het is alleen jammer dat Holwerd zo'n beroerd vertrekpunt is, waardoor Ameland toch minder bezocht wordt dan zou kunnen.

Met extra aandacht voor de omstandigheden varen zeekanoërs ook geregeld aan de zeezijde van de eilanden.

Juist omdat zeekanoërs er zo gemakkelijk kunnen komen, houden zeekanoërs extra in de gaten niet in verboden gebieden te komen, letten ze er op zeehonden en vogels zo min mogelijk te verstoren en leven zij de erecode van het Wad goed na.

Wellicht tot ziens op het Wad en wilt u meer weten, ik vertel het graag.

Robbert van der Eijk

*)SPOT.

Spot is een klein, maar superslim elektronisch apparaatje, waarmee o.a. kanoërs en andere avonturiers met een enkele druk op een van de knopjes een korte mededeling kunnen sturen aan de buitenwereld.

Zie: <http://www.findmespot.eu/en/>

De ziel van het Groningse Wad.

Noordpolderzijl is voor veel mensen een onvervangbaar refugium, met precies alle kenmerken die een mens tot nuttige, diepgaande en dus rustgevend mijmeringen brengt. Enkele jaren geleden werden de trouwe bezoekers opgeschrikt door een stevige facelift van de voorzieningen in het haventje: Verse stroom en vers drinkwater, maar gelukkig op bescheiden wijze. Kort daarna bleek dat de verantwoordelijke overheden er niet toe in staat waren de haven en de geul op diepte te houden. Pas na intensief lobbyen kwam de diepte weer terug. Wie er voor het eerst komt en op het terras van het oergenoeglijke Zielhuus over een kopje koffie de omgeving in zich opneemt raakt waarschijnlijk wel onder de indruk van de inpassing van de Deltahoge dijk. Het oude ziel lijkt nog geheel intact en in de dijk er boven zit een indrukwekkend kunstwerk, dat de overgang symboliseert van het polderlandschap met sloten via de dijk naar de golven van de zee.

Naar het westen wordt het oog gehinderd door een hedendaags gemaal. Het contrast met het kunstwerk vind ik ergerlijk. Er staan ca 30 foto's op Google Earth van deze oase. Op slechts één daarvan staat een glimp van dit pomphuis. Dat zegt wat. Een architect met respect voor de omgeving had daar zonder extra kosten iets passends kunnen neerzetten, zonder die zakelijke glas-in-staal-gevel en met een bij de omgeving passende gootoverhang.

Nu worden we opgeschrikt door een ambitieuze wethouder die niet genoeg heeft aan de Eemshaven, waar geen blind paard kwaad kan, om het ego te vereeuwigen. Het lijkt er een van het soort "straktrekken", gevaarlijke types die ons overal de Delle-walletjes ontnemen. Nederland is er vol van, helaas. Vaar van Muiden naar Marken en tel de schokkende horreurs aan de horizon. Voor niet één van die blokken was er ooit noodzaak. De skyline van Manhattan wordt het toch nooit. Welstand? Laat me niet lachen, dat is een instituut met als doelstelling het tergen van oppassende burgers en een visie ter breedte van een dakkapel. Onder de Ringweg (A10) Zuid te Amsterdam lopen wat watertjes naar de Nieuwe Meer. Op een

walletje staan wat onbestemde loodsjes, stacaravans, een woonbootje op de kant, het strekt zich uit over enkele honderden meters. Intens gelukkige mensen rommelen daar met hun hobby's, al tientallen jaren. Dat gaat nu allemaal tegen de grond, er komt een nette groenstrook met hondendrollen en verkrachtingsbosjes. Want een plaatselijk griezeltje gaat het "straktrekken". Ten bate van niemand, daar recht onder die snelweg.

"Op dit moment is 't Zielhoes toe aan een kwaliteitsslag", valt te lezen in het projectplan. Zo? Wie vindt dat? De rest van de tekst van het projectplan zou ik willen samenvatten als "Optimale newspeak van het ergste soort". We huren een consultant in die toeleutert naar wat we nodig hebben voor het oprichten van het monument voor de eigen onsterfelijkheid.

Niet voor niets staat er een kordaat bordje vlak bij de haven van Noordpolderzijl van het Genootschap Omlandia

Ook dit genootschap maakt zich terecht zorgen over de bedreigingen door de "Straktrekkers" van Nederland.

Samengevat: Handen af van Noordpolderzijl. Aanbeveling: Draag het bestuur van de Stichting 't Zielhoes over aan belanghebbenden: Wadlopers, wadvaarders, vogeltellers en een professionele toerist. Ik ben beschikbaar!
Jan Asselbergs

Hoe zijn we hier geland,
waartoe...vanwaar...?

ligt ergens aan het strand
dat vreemde schip nog klaar
en als het anker is gelicht
naar waar...naar waar...

Stil, sluit de deuren dicht..
bemin elkaar...

A.Roland Holst
uit de bundel "Het Eiland"

WADVAARDERS

POSTBUS 6139

9703 LM GRONINGEN

TPG Post

Port betaald

Port payé

Pays-Bas

